

Fokken op voederconversie

Meerdere wegen leiden naar Rome!

De resultaten van de meest recente fokwaardeschatting van Piétrainberen van de Vlaamse Piétrainfokkerij (VPF) tonen een opvallende prestatie. De broers Bassie van het Lindenerf en Berlingo van het Lindenerf van KI De Wispelaere staan beide aan de top.

In het artikel van de vorige seizoenwinnaar kroonden we stamvader Vladimir van het Loonderhof tot de koning van het klassieke Belgische kwaliteitsvarken, waarbij we aangaven dat deze winnaar van de Gouden Piétrain 2018 wellicht een kantelpunt vertegenwoordigde in de fokkerij van VPF (zie *Landbouwleven* van 18 februari 2022). Welnu, met de broers Bassie van het Lindenerf en Berlingo van het Lindenerf van KI De Wispelaere in Evergem krijgen we in de huidige ranglijst 2 beren op kop, die de doorbraak van een ander type beer vertegenwoordigen binnen de Vlaamse Piétrainfokkerij.

Hierbij brak Bassie onmiddellijk ook het record in de fokwaarden voor voederconversie (180) en levensgroei (210), zie tabel. Voor de slachtkwaliteit behaalde hij met 120

punten bovendien ook nog eens een uitstekend resultaat, wat hem meteen ook de recordhouder maakt in de totaalindex met 201,2 punten. De vorige recordhouder was de beer Android van fokker Luk Vermeiren uit Rijkvorsel en eigenaar Ki Vansteenlandt in Krombeke. Deze was met een totaalindex van 181,3 punten de winnaar van seizoen 2021.1. Hij bracht toen het record voor de fokwaarde voor levensgroei op 207 punten en voor voederconversie op 174 punten.

Doorgedreven fokkerij op groei en voederopname

Deze beren, die de laatste jaren de grenzen verleggen, zijn telkens het product van een rigoureuze fokkerij op het verhogen van de dagelijkse voederopnamecapaciteit en de dagelijkse

Drie generaties van KI De Wispelaere uit Evergem (v.l.n.r. Sofie, Quinten, Chris) en uiterst rechts Hans Dejonckhere uit Ardoos, de fokker van de beren Bassie en Berlingo. Foto: VPF

Tabel 1:

Top 5 per predikaat van de beren afgetest in 2021.5 (volledige lijst raadpleegbaar op www.vpfo.be)

Beer	Stambknr.	Vader	Type	N	JG	DVO	DG	VC	SLKW	Betr.	TI	KSI	Betr.	Eigenaar	Status
Piétrain OPTIMAL PRIME															
Bassie Van 't Lindenerf	203X372	Zetta	KI	20	121	145	210	180	120	0.854	OPS	127,7	0,486	De Wispelaere Chris	(A)
Berlingo Van 't Lindenerf	203X373	Zetta	KI	20	139	129	170	147	121	0.863	OPS	132,2	0,493	De Wispelaere Chris	(A)
Brio	201V651	Tikker	KI	19	81	108	140	168	118	0.873	OPS	99,6	0,494	Vermeiren Luk	(*)
Bastos Van 't Velpenhof	202D533	Artex Van de Janshoek	KI	20	107	87	125	155	133	0.876	OPS	122,6	0,494	Bax Luc	(A)
Bom Van de Blomberg	203P228	Waldo Van de Blomberg	KI	21	113	88	116	135	140	0.854	OPS	132	0,439	Ki Centrum Blomme bvba	(A)
Piétrain OPTIMAL															
Belga Van 't Velpenhof	202D534	Artex Van de Janshoek	KI	18	104	133	161	145	94	0.848	OS	127,8	0,484	Bax Luc	(*)
Benson	201V710	Waps	KI	21	145	123	167	128	114	0.841	OS	112,3	0,589	Vermeiren Luk	(*)
Branco	201V677	Waps	KI	20	153	139	176	119	108	0.859	OS	91,8	0,593	Vermeiren Luk	(*)
Bolat Van 't Lindenerf	203X378	Zetta	KI	22	130	137	149	115	112	0.847	OS	131,3	0,477	De Wispelaere Chris	(A)
Bam Van de Blomberg	203P262	Adolf Van de Blomberg	KIG	21	126	134	149	124	99	0.842	OS	141,4	0,572	Ki Centrum Blomme bvba	(A)
Piétrain PREMIUM															
Benoit Van de Sluizenweg	207Y271	Ronny Van Het Loonderhof	KI	25	101	89	83	119	140	0.870	PS	139,1	0,5	K.I. Clinck Bart & Paul	(A)
Akanto V't Vogeltje	193E454	Vromans V't Vogeltje	KI	19	96	95	95	117	125	0.848	PS	105,6	0,468	Comm. V. KI Centrum Cornette Domien	(A)
Boudewijn d'Erckenteel	207F874	Ulman Van Het Loonderhof	KI	21	87	64	63	116	137	0.873	PS	140,2	0,495	KI Centrum Vansteenlandt bvba	(A)
Baziel Van Het Loonderhof	207A019	Tielt Ter Holand	KI	23	92	71	74	107	123	0.870	PS	107,8	0,476	K.I. Clinck Bart & Paul	(A)
Briek d'Erckenteel	207F773	Vitas Ter Ganzendries	KI	23	90		62	100	124	0.869	PS	126,7	0,481	KI Centrum Vansteenlandt bvba	(*)

In bijgevoegde tabel vind je de berekening van de fokwaardeschatting van de Vlaamse Piétrain Fokkerij (VPF). Het gaat om beren die in september en oktober 2021 (seizoen 2021.5) zijn afgetest in Rumbek. Onder 'TI' bevinden zich 3 predikaten/labels. Optimal Prime (OPS) is het predikaat dat toegekend wordt aan het topsegment onder de VPF-beren. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor zowel levensgroei, voederconversie als slachtkwaliteit. Optimal (OS) is het predikaat dat toegekend wordt aan de beren voor optimale en efficiënte productie van Belgische vleesvarkens. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor groei en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor slachtkwaliteit. Premium (PS) is het predikaat dat toegekend wordt aan beren die garant staan voor een hoog vleespercentage en een uitstekende conformatie bij de nakomelingen. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor slachtkwaliteit en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor groei.

Type: type onderzoek: KI: Nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen; KIG: nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen en het eigen genotype op SNIP chip; N: aantal onderzochte nakomelingen; JG: fokwaarde voor jeugdgroei aan de hand van het gewicht bij opzet in de vleesvarkensstal; DVO : fokwaarde voor dagelijkse voederopname; DG: fokwaarde voor levensgroei; VC: fokwaarde voor voederconversie; AFI : fokwaarde voor karkaskwaliteit gemeten met Autofom; BETR: betrouwbaarheid van de gegevens: onbetrouwbaar=0, zekerheid=1; KSI: is de totaalindex waar de kraamstakenmerken vitaliteit, % balbreuken en % zwemmers, bij de nakomelingen, ingewogen worden; STATUS: (A): aanwezig op KI-centrum, (*): beer was reeds verwijderd van KI-centrum op moment van de berekening van de fokwaarde. Berekeningen met behulp van het Single-Step-Genomisch-BLUP-systeem. Berekeningen door Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF.

groei. Dit resulteert meteen ook in een verbetering van de topvoederconversies. Met de klassieke fokkerij op droge beren met lagere spekdiktes en een goede conformatie, bekwamen uitstekende voederconversies vanuit het principe dat het aanmaken van vet 5 maal zoveel energie en voeder kost in vergelijking met het aanzetten van vlees. Een varken heeft echter ook een dagelijkse hoeveelheid voeder nodig om enkel in leven te blijven. Dat is de onderhoudsbehoefte, die losstaat van de voederbehoefte voor vleesaanzet en groei. Men kan op deze onderhoudsbehoefte besparen door een varken op slachtgewicht te krijgen met minder ligdagen in de vleesvarkensstal. Dit kan enkel door de groei te verhogen. Hiervoor is een verhoogde voederopname nodig.

De uitdaging in deze fokkerij is de spekdiktes en vetaanzet onder controle houden, omdat dit een meervoud aan voeder vraagt in vergelijking met vleesaanzet. De laatste jaren zien we dat dit type eindberen vooral de top van het Optimalsegment innemen. Deze topers hebben een fokwaarde voor levensgroei boven de 140 punten en voor voederopname boven 130 punten. Meestal zit de slachtkwaliteit dan ergens tussen de 90 en 115 punten (zie tabel). Nu en dan breekt echter één van deze beren door in het Optimal Prime-segment, omdat de fokkers erin slagen, om stilaan ook de spekdiktes – en dus het vleespercentage bij de nakomelingen – op peil te krijgen. Daardoor stijgt de fokwaarde voor slachtkwaliteit boven de 115 puntengrenzen uit. Deze beren met een heel hoge dagelijkse magervleesaanzet, verleggen dan ook vaak de

Bassie van het Lindenerf, seizoenswinnaar 2021.5. Fokker: Hans Dejonckhere, Ardoole. Eigenaar: KI De Wispelaere, Evergem Foto: VPF

grenzen van de genetische vooruitgang bij VPF. Zo verwachten we dan ook dat de beren Bassie en Berlingo, die het huidig seizoen domineerden in het Optimal Prime-segment, in het zuiver ras gaan ingezet worden, vooral ook door hun degelijke prestaties in de kraamstal met KSI-indexen van respectievelijk 127,7 en 132,2, die duidelijk boven het populatiegemiddelde liggen.

Aandachtspunten

Er zijn wel enkele aandachtspunten. Bij deze beren met een hoge dagelijkse voederopname/groei kan de dagelijkse voederopname bij de nakomelingen 120 tot zelfs 200 g hoger liggen. Dit vraagt wellicht aan-

dacht voor de voederschema's en misschien overleg met de voederleverancier. Daarnaast moet de snellere doorloop in de vleesvarkensstal ook opgevuld kunnen worden. Daartegenover staat dan weer de hogere jeugdgroei bij nakomelingen van deze beren (meestal fokwaarde voor jeugdgroei hoger dan 120, maar vaak in de buurt van 140 à 150, zie tabel) waardoor de biggen sneller kunnen doorgeschoven worden naar de vleesvarkensstal. Dat biedt zeker voordelen in bepaalde weeksystemen van het groepsgewijs zeugenmanagement om comfortabel rond te draaien, en om de bezettingsdruk in de batterij te verlichten.

Anderzijds zal er, door de hogere voederopname, op jaarbasis meer mest geproduceerd worden op stal-

niveau, maar door de scherpe voederconversie is de mestproductie lager per kg groei.

KI De Wispelaere als 'early adopters'

Van bij de start van de doorgedreven fokkerij op groei bij fokker Hans Dejonckhere kocht Chris De Wispelaere, grondlegger van KI De Wispelaere, beren uit dit – voor het varkensstamboek – innovatieve fokdoel. Chris merkte bij bepaalde klanten zeugenhouders zo'n kleine tiental jaar terug een opkomende vraag naar wat minder vlees, en naar vlottere varkens, zeker op de moderne uiterst vruchtbare zeugentypes waar het fokdoel in die periode ook richting voederconversie ging. Ook stelde hij een evolutie vast naar zwaardere slachtgewichten.

Zo herinnert hij zich een lot van 3 broers Ubi, Udara en Urban van het Lindenerf, die het onmiddellijk goed deden in het nakomelingenonderzoek van de selectiemesterij. Ze werden vooral geapprecieerd bij varkenshouders die intacte beren of chemisch gecastreerde vleesvarkens voor de binnenlandse markt produceerden. Een van de zussen van die beren is nu de grootmoeder van Bassie en Berlingo.

Het opvolgen van moederlijnen en de stamboekfokkerij in het algemeen vindt Chris heel belangrijk. Dit vakmanschap hoopt hij dan ook door te geven aan zijn dochter Sofie, die vorig jaar in het bedrijf kwam en aan zijn kleinzoon Quinten, die ook al de neus aan het venster steekt. Alle 3 zijn ze ook betrokken bij de warmbloedpaardenfokkerij en bij de jumping-sport. Fokkerij werd dan ook met de paplepel ingegoten bij de De Wispelaeres.

Jürgen Depuydt, VPF

www.landbouwleven.be 28/4/2022

Broer Berlingo van het Lindenerf, tweede plaats seizoen 2021.5. Fokker: Hans Dejonckhere, Ardoole. Eigenaar: KI De Wispelaere, Evergem Foto: VPF